

ΒΗΜΑ *Magazino*

DONALD TRUMP

ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

Ο ΠΡΩΗΝ ΡΟΤΟΣ ΣΑΡΩΝΕΙ ΣΤΙΣ ΕΣΩΚΟΜΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΛΠΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΗΓΕΤΑΙ
ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΠΑΡΑ ΤΙΣ ΑΓΕΛΕΙΩΤΕΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΚΡΕΜΟΤΗΤΕΣ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΑΠΑΘΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΡΩΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΝΑΤΟ

ΑΝΝΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

ΠΡΟΣΩΠΑ Κ. ΧΑΤΖΑΚΗ, ΣΤ. ΝΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΕΥ. ΠΛΑΤΑΝΙΩΤΗ, Κ. ΚΑΝΕΛΛΑΚΗΣ, Μ. ΚΟΥΤΣΟΥΡΑΗ, Γ. ΜΑΥΡΟΥΑΡΙΔΗΣ

ΓΑΛΛΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΥΣΑ ΤΟΥ ΙΡΒΙΝΓΚ ΠΕΝ ΣΤΙΣ ΟΧΘΕΣ ΤΟΥ ΜΑΓΕΥΤΙΚΟΥ ΡΟΔΑΝΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ

9 772623 493002 07

ΝΤΟΝΑΛΝΤ ΤΡΑΜΠ ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ;

Ο πρώην POTUS παραμένει το ακλόνητο φαβορί για το χρίσμα στις εσωκομματικές διαδικασίες του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος εν όψει των προεδρικών εκλογών του Νοεμβρίου, σαρώνει στις δημοσκοπήσεις και στις προκριματικές αναμετρήσεις που έχουν διεξαχθεί και δηλώνει έτοιμος να επιστρέψει στο Οβάλ Γραφείο. Υπό την προϋπόθεση φυσικά ότι θα καταφέρει να ξεπεράσει τους νομικούς σκοπέλους.

ΑΠΟ ΤΗ
ΜΑΡΙΑΕΝΑ ΓΕΡΑΝΤΩΝΗ

Στις 6 Φεβρουαρίου ομοσπονδιακό εφετείο των ΗΠΑ απέρριψε το βασικό επιχείρημα των δικηγόρων του Ντόναλντ Τραμπ ότι δεν μπορεί να εκδικαστεί η υπόθεση για την απόπειρα ανατροπής του αποτελέσματος των προεδρικών εκλογών το 2020, καθώς όπως ισχυρίζονταν εκείνη την περίοδο ο Τραμπ ήταν πρόεδρος. Συνεπώς, λόγω της ασυλίας της οποίας έχαιρε, έπρεπε να απαλλαγεί από τις ποινικές κατηγορίες.

Η απόφαση του εφετείου θα ετίθετο σε ισχύ μόλις την περασμένη Δευτέρα, εκτός και αν ο πρώην πρόεδρος προσέφευγε στο Ανώτατο Δικαστήριο, όπερ και ενέγνετο. Οι δικηγόροι του αξίωσαν την ακύρωση της απόφασης του εφετείου, διεκδικώντας πλήρη ασυλία για τις ενέργειές του όσο ήταν πρόεδρος – η ασυλία είναι μια κρίσιμη αμυντική στρατηγική για τον Τραμπ, ο οποίος αντιμετωπίζει 91 κατηγορίες σε διαφορετικές ποινικές υποθέσεις – και προειδοποιώντας ότι η άρνησή της θα δημιουργούσε επικίνδυνο προηγούμενο.

Ερευνα που διενήργησε η εταιρεία δημοσκοπήσεων Ipsos σε συνεργασία με το ABC News έδειξε ότι το 86% των Αμερικανών πιστεύει πως ο Μπάιντεν είναι πολύ μεγάλος για να εκπληρώσει τα καθήκοντα του προέδρου για άλλα τέσσερα χρόνια, ενώ σύμφωνα με σφυγμομέτρηση των “Financial Times” και του Stephen M. Ross School of Business at the University of Michigan, το 42% των Αμερικανών πιστεύει ότι ο Τραμπ θα ήταν καλύτερος διαχειριστής της αμερικανικής οικονομίας έναντι 31% που εμπιστεύεται τον Μπάιντεν

KEVIN LAMARQUE/REUTERS

Η εξέλιξη ήρθε καθώς το Ανώτατο Δικαστήριο εξέταζε μια ξεχωριστή έφεση που αφορά απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Πολιτείας του Κολοράντο, το οποίο έκρινε τον περασμένο Δεκέμβριο ότι ο πρώην πρόεδρος δεν έχει το συνταγματικό δικαίωμα να μπει στα ψηφοδέλτια για τις προκριματικές εκλογές των Ρεπουμπλικανών εξαιτίας του ρόλου που διαδραμάτισε στην επίθεση από υποστηρικτές του στο Καπιτώλιο στις 6 Ιανουαρίου του 2021. Το εν λόγω δικαστήριο βασίστηκε στη 14η Τροπολογία, σύμφωνα με την οποία απαγορεύεται να κατέχουν δημόσια αξιώματα όσοι έχουν εμπλακεί σε στάση ή ανταρσία ενάντια στο κράτος.

Σε κάθε περίπτωση, οι δικαστικές περιπέτειες του Τραμπ, όπως έχει προεξοφληθεί, θα ρίξουν κι άλλο νερό στον μύλο της πολιτικής πόλωσης και τοξικότητας, δεδομένου ότι ο ίδιος δηλώνει πάντα έτοιμος να δυσφημίσει τους θεσμούς που τον θέτουν υπόλογο, περιορίζουν τις εξουσίες του ή τον φέρνουν σε πλήρη αντίθεση με την πραγματικότητα του. Ή όπως εύστοχα αναφέρει ανάλυση του CNN, «όταν χάνει τις εκλογές,

ισχυρίζεται ότι είναι νοθευμένες, όταν ο Τύπος αναφέρεται σε αλήθειες μιλάει για fake news, όταν βρίσκεται στο μικροσκόπιο των ερευνών, μιλάει για κυνήγι μαγισσών. Όταν χάνει μια υπόθεση, καταδικάζει ολόκληρο το δικαστικό σύστημα ως διεφθαρμένο».

Και μπορεί μεν για πολλούς ο πρώην πρόεδρος των ΗΠΑ να επιδιίδεται σε αυτά τα φτηνά κόλπα προκειμένου να αλιεύσει ψήφους, όμως βαθιά πεποίθηση των οπαδών του είναι ότι ο Τραμπ αποτελεί το θύμα της σκευωρίας των Δημοκρατικών οι οποίοι έχουν βάλει στόχο να καταστρέψουν το πολιτικό του κεφάλαιο. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι πιο ένθερμοι οπαδοί του δεν θεωρούν ότι υπήρξε εξέγερση στο Καπιτώλιο τον Ιανουάριο του 2021, ούτε ότι ο πρώην πρόεδρος έχει κάνει κάτι το μεμπτό. Εξ ου και, σχεδόν τέσσερα χρόνια μετά, παραμένει το ακλόνητο φαβορί για το προεδρικό χρίσμα στις εσωκομματικές διαδικασίες του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος, σαρώνει σε όλες τις αναμετρήσεις που έχουν διεξαχθεί και είναι έτοιμος να επιστρέψει στον Λευκό Οίκο. Υπό την προϋπόθεση φυσικά ότι θα καταφέρει

να ξεπεράσει τα νομικά εμπόδια από τις κακουργηματικές υποθέσεις που εκκρεμούν σε βάρος του.

Ειδικότερα, στις εσωκομματικές διαδικασίες προελαύνει ασταμάτητος, έχοντας βγάλει από τη μέση όλους τους αντιπάλους του από την ώρα μηδέν. Μέχρι σήμερα, έχει εξασφαλίσει 60 αντιπροσώπους μετά τη νίκη του και στην Πολιτεία της Νεβάδα στις 8 Φεβρουαρίου, ενώ χρειάζεται 1.215 αντιπροσώπους επί συνόλου 2.429 προκειμένου να κλειδώσει την εξασφάλιση του χρίσματος. Η τελική επικράτησή του στη Νεβάδα ενισχύει έτι περαιτέρω την κυριαρχία του μεταξύ των Ρεπουμπλικανών, μολονότι η συνυποψηφία του, Νίκι Χέιλι, έχει πει ότι θα παραμείνει στην κούρσα τουλάχιστον μέχρι τις προκριματικές εκλογές στην «διαίτερη πατρίδα της», τη Νότια Καρολίνα, οι οποίες θα λάβουν χώρα στις 24 Φεβρουαρίου.

Σαφές δημοσκοπικό προβάδισμα Τραμπ

Με τις προεδρικές εκλογές να απέχουν λιγότερο από έναν χρόνο, όλες οι δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι η πλειοψηφία

των αμερικανών ψηφοφόρων εμπιστεύεται περισσότερο τον Τραμπ σε σειρά ζητημάτων, με κορυφαίο τη διαχείριση της οικονομίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με έρευνα των «Financial Times» και του Stephen M. Ross School of Business at the University of Michigan, το 42% των Αμερικανών πιστεύει ότι ο Τραμπ θα ήταν καλύτερος διαχειριστής της αμερικανικής οικονομίας έναντι 31% που εμπιστεύεται τον Μπάιντεν.

Παρά την οικονομική ανάπτυξη που έχει σημειωθεί την τελευταία τετραετία ή το γεγονός ότι οι ψηφοφόροι έχουν δει έστω και σε μικρό βαθμό βελτίωση στην οικονομική τους κατάσταση, ο Μπάιντεν δυσκολεύεται να πείσει για τις πολιτικές του, εγείροντας ερωτήματα για την πιθανότητα να επανεκλεγεί. Αλλά, δυστυχώς για τον Τζο Μπάιντεν, η μεγαλύτερη πρόκληση που έχει να αντιμετωπίσει είναι η ηλικία του. Πολλοί Αμερικανοί, μεταξύ των οποίων και Δημοκρατικοί, θεωρούν ότι ο νυν πρόεδρος έχει απολέσει – ή τουλάχιστον χάνει σταδιακά – τον έλεγχό του και πως οι ικανότητές του μειώνονται ραγδαία καθώς μεγαλώνει.

ANNA ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

«ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΟΥΜΕ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ 2050»

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΗ ΒΑΡΑΛΗ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ
ΝΙΚΟΣ ΒΑΡΔΑΚΑΣΤΑΝΗΣ
FASHION EDITOR
ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΖΩΗΣ

«Στις 4 Ιανουαρίου του 2021 παρουσιάστηκα στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (ΕΑΜ) ως αλεξιπτωτίστρια» είναι μια από τις πρώτες φράσεις που θα μου πει. Συναντώ τη δρ Anna Βασιλική Καραπαναγιώτου, τη γενική διευθύντρια του ΕΑΜ, στο γραφείο της. Η σιδηρά κυρία του «μουσείου των μουσείων», όπως δικαίως έχει χαρακτηριστεί το ΕΑΜ, συμπλήρωσε τρία χρόνια στη νευραλγική θέση της γενικής διευθύντριας, στην ίσως πιο κρίσιμη περίοδο για το μεγαλύτερο μουσείο της χώρας μας. Οι προκλήσεις που ανέλαβε αυτή την τριετία ήταν ουκ ολίγες. Το έργο της ψηφιακής του αναβάθμισης με τη χρήση καινοτόμων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας μέσα από την υλοποίηση ενός πρωτοποριακού προγράμματος με χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά κονδύλια ύψους 1,5 εκατ. ευρώ, η μετατροπή του σε ΝΠΔΔ, η οποία γνώρισε κλυδωνισμούς αλλά και αντιδράσεις, και φυσικά στο βάθος το τεράστιο project της μεγάλης επέκτασής του με συνοδοιπόρο το γραφείο του βραβευμένου με Pritzker αρχιτέκτονα σερ Ντέιβιντ Τσίπερφιλντ είναι γεγονότα ικανά από μόνα τους ώστε εκείνη να εργάζεται νυχθημερόν. Παρά την κούραση, η Anna Βασιλική Καραπαναγιώτου καταφέρνει να διατηρεί τον ενθουσιασμό εκείνου του 22χρονου κοριτσιού που ήταν όταν για πρώτη φορά πέρασε την πύλη του ΕΑΜ για να εργαστεί, αρχικά ως εθελόντρια και έπειτα ως εποχική αρχαιολόγος, στη Συλλογή Γλυπτών του. Η ίδια άλλωστε πιστεύει ότι η ζωή κύκλους κάνει.

Κυρία Καραπαναγιώτου, συμπληρώνετε τρία χρόνια στη θέση της γενικής διευθύντριας του ΕΑΜ. Ξεκχωρίστε μας κάποιες στιγμές αυτής της πορείας.

«Πέρασα τις πύλες του μουσείου εν μέσω COVID-19 και ανέλαβα τη διεύθυνσή του προερχόμενη από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αρκαδίας. Για εμένα μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις ήταν η

Η γενική διευθύντρια του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, στην πρώτη της μεγάλη συνέντευξη μετά την ανάληψη των καθηκόντων της, μιλάει για το όραμά της, για τη στιγμή που σκέφτηκε εάν θα αντέξει να βρίσκεται σε αυτή τη θέση και για τη συνεργασία με τον σερ Ντέιβιντ Τσίπερφιλντ, τον διάσημο αρχιτέκτονα που θα αναλάβει το μεγαλειώδες έργο της επέκτασης και αναβάθμισης του σημαντικότερου μουσείου της χώρας.

διοργάνωση της έκθεσης “Ανοικτοί Ορίζοντες. Ταξίδια και επαφές στην ελληνική αρχαιότητα”, η οποία εγκαινιάστηκε τον Μάιο του 2022 στο Μουσείο της Μελβούρνης. Εως πρόσφατα οι περιοδικές εκθέσεις που διοργάνωνε το ΕΑΜ πρώτα εγκαινιάζονταν στους χώρους του και εν συνεχεία ταξίδευαν στο εξωτερικό. Σε αυτή την περίπτωση, για πρώτη φορά προγραμματίσαμε, σχεδιάσαμε και παραδώσαμε μια έκθεση που εγκαινιάστηκε εξαρχής στην άλλη άκρη του πλανήτη. Για την πραγματοποίησή της ανταλλάξαμε με τους αυστραλούς συνεργάτες μας πάνω από 3.000 ηλεκτρονικά μηνύματα και κάναμε μόνο δύο τηλεδιασκέψεις. Πάνω από 100.000.000 άνθρωποι σε όλον τον κόσμο ενημερώθηκαν για την έκθεση αυτή, οι περισσότεροι άκουσαν για πρώτη φορά ότι υπάρχει μια χώρα που ονομάζεται Ελλάδα... Θυμάμαι το βράδυ των εγκαινίων με πλησίασε ο πρωθυπουργός της Πολιτείας της Βικτώριας. Κρατάω τα λόγια του. “Ευχαριστούμε, Ελλάδα. Anna, αυτό είναι μόνο η αρχή” μου είπε. Και πράγματι στο τέλος του 2025 - αρχές του 2026, μετά το μνημόνιο συνεργασίας που υπογράψαμε με τα μουσεία της Βικτώριας, στο ΕΑΜ “προσγειώνονται” οι Αβοριγίνες, οι αυτόχθονες κάτοικοι της Αυστραλίας,

με μια περιοδική έκθεση που θα είναι αφιερωμένη στον δικό τους ζωντανό πολιτισμό».

Η μετάβαση του ΕΑΜ από την Αρχαιολογική Υπηρεσία σε ΝΠΔΔ ήταν μια δύσκολη περίοδος για εσάς;

«Ναι. Υπήρξαν στιγμές που σκέφτηκα να φύγω. Γνώριζα φυσικά εξαρχής, από την πρώτη στιγμή που ανέλαβα, ότι αυτός ο νόμος θα ερχόταν και μάλιστα άτομα που με ήξεραν καλά με είχαν προειδοποιήσει. “Θα αντέξεις; Γιατί είσαι και ιδεατίστρια” μου είπαν. Αντεξα όμως, με πολύ μεγάλο ψυχικό κόστος. Αυτό το οφείλω σε έναν μόνο άνθρωπο, τον Αντώνη, τον σύντροφο της ζωής μου. Υπήρξαν αντιδράσεις από την πλειονότητα του προσωπικού. Δοκιμαστήκαμε για αρκετούς μήνες, η εσωστρέφεια ήταν μια εξουθενωτική καθημερινότητα. Στο μουσείο μπήκε για πρώτη φορά ένα Διοικητικό Συμβούλιο, πάνω από τον διευθυντή, προκειμένου να χαράξει τη νέα στρατηγική του “μουσείου των μουσείων”. Η συμπίρευσή μου με αυτές τις επτά εμβληματικές, τόσο διαφορετικές προσωπικότητες δεν ήταν εύκολη αρχικά. Κατέφυγα στην “ανασκαφή”: αυτοψία, διερεύνηση με το αλάνθητο – θεωρώ – αισθητήριό μου της κάθε ιδιοσυγκρασίας και πολλά άλλα

εργαλεία. Τώρα, πλέον, μπορώ να πω ότι συμπορευόμαστε και αλληλοτροφοδοτούμαστε».

Υπάρχουν όμως τελικά απτά οφέλη από αυτή την εφαρμογή του νόμου;

«Έχουν περάσει ουσιαστικά μόλις οκτώ μήνες από την εφαρμογή του νόμου. Ο νόμος αυτός τιλοφορείται “Εκσυγχρονισμός της μουσειακής πολιτικής”. Φτάσαμε στο 2023 για να καθορίσουμε αρχές μουσειακής πολιτικής παγιωμένες εδώ και δεκαετίες σε άλλες χώρες... Πάνω σε αυτό γράφω ένα επιστημονικό άρθρο, το οποίο φιλοδοξώ να δημοσιεύσω σύντομα. Υπό την πίεση των ασφυκτικών προθεσμιών που τέθηκαν στον νόμο ολοκληρώθηκε και η απογραφή των κινητών μνημείων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου. Είχα την τιμή να παραλάβω από τον γενικό γραμματέα του υπουργείου Πολιτισμού Γιώργο Διδασκάλου το τεράστιο αυτό υλικό. Μιλάμε για 15.000 αρχαία αντικείμενα που βρίσκονται στους μόνιμους εκθεσιακούς χώρους και για 500.000 αρχαιότητες που φυλάσσονται στα υπόγεια του ΕΑΜ. Από αυτά τα συνολικά περίπου 515.000 αρχαία τουλάχιστον τα μισά συνιστούν αριστουργήματα της ανθρώπινης παρουσίας σε αυτόν τον πλανήτη. Σοβαρολογώ, γιατί τα έχω δει και κρίνει την αισθητική αξία τους με την εμπειρία του ειδικού».

Αυτή η απογραφή μάς διασφαλίζει από φαινόμενα κλοπών όπως τα πρόσφατα που είδαμε στο Βρετανικό Μουσείο;

«Ναι. Τα πρωτόκολλα ασφαλείας που ισχύουν στο μουσείο μας είναι αυστηρότατα. Βέβαια, ποτέ δεν μπορείς να εφησυχάζεις ως διευθυντής ενός μουσείου. Η ασφάλεια των αρχαίων είναι η ηλεκτρική καρέκλα του διευθυντή».

Η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη έχει τονίσει ιδιαίτερα το κομμάτι της οικονομικής αυτοτέλειας που προσφέρει αυτός ο νόμος στα πέντε μουσεία που μετατράπηκαν σε ΝΠΔΔ. Το έχετε δει στην πράξη; «Όπως έχει δηλώσει και η υπουργός, το ΕΑΜ ξεκινά το 2024 με μια οικονομική αφετηρία της τάξης

MAKE-UP © HAIR: STYLING ANNA ΜΠΑΚΑΤΑΚΗ (BEE-HIVE ARTISTS) RETOUCH TZENH ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ PHOTO ASSISTANT ΣΤΙΒΟΣ ΓΑΡΕΦΗΣ

Top DVF, DVF Boutique.
Παντελόνι Ami Paris, attica.

Τα πρωτόκολλα ασφαλείας που ισχύουν στο μουσείο μας είναι αυστηρότατα. Βέβαια, ποτέ δεν μπορείς να εφησυχάζεις ως διευθυντής ενός μουσείου. Η ασφάλεια των αρχαίων είναι η ηλεκτρική καρέκλα του διευθυντή

των 4,5 εκατ. ευρώ. Τον τελευταίο καιρό συνάδελφοί σας καταθέτουν “κραυγές αγωνίας” για το ενδεχόμενο τα πέντε νέα ΝΠΔΔ να “ρίξουν” έξω τον προϋπολογισμό του ελληνικού κράτους. Δηλώνω, λοιπόν, ότι το ποσό των 4,5 εκατομμυρίων ευρώ αντιστοιχεί στο ποσό των συνολικών εσόδων από τα εισιτήρια του μουσείου το 2023. Καμία επιχορήγηση, καμία... ελεγχόμενη δωρεά κ.λπ. Όλα διαφανή, διάφανα, αναρτημένα στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ».

Προσωπικό που θέλησε να αποχωρήσει μετά τη μετατροπή του μουσείου σε ΝΠΔΔ υπάρχει;
«Αρχικά ναι. Τώρα έχω την αίσθηση ότι κανείς δεν θέλει να αποχωρήσει».

Κάτι ακόμη που προκάλεσε αντιδράσεις είναι η δυνατότητα που δίνει ο νόμος για ίδρυση παραρτημάτων του μουσείου στο εξωτερικό. Είναι κάτι που εξετάζετε;
«Με έχει απασχολήσει και εμένα και θα σας πω ότι το βλέπω θετικά. Παρ’ όλα αυτά, επί του παρόντος δεν έχει ωριμάσει κάτι επί του θέματος, γιατί απλά η προτεραιότητα είναι να διαμορφώσουμε το νέο μουσείο των 40.000 τ.μ. Να σας θυμίσω όμως ότι δίνει δυνατότητα ίδρυσης παραρτημάτων και στο εσωτερικό».

Σας πηγαίνω στο μεγαλειώδες έργο της επέκτασης και αναβάθμισης του μουσείου. Παρουσιάστηκε πέρυσι το προσχέδιο από τα αρχιτεκτονικά γραφεία David Chipperfield Architects και Αλέξανδρος Ν. Τομπάζης ΑΕ. Πλέον πώς προχωρά;

«Γνωρίζω τα πάντα, αλλά δεν είμαι αυτή που θα τοποθετηθεί για τις λεπτομέρειες. Αρμόδιος να μιλήσει είναι ο πρόεδρος του ΔΣ, ο καθηγητής Δημήτρης Οικονόμου, ο οποίος δουλεύει νυχθημερόν μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας μαζί με εμένα και χωριστά από εμένα για το μεγαλειώδες αυτό πρόγραμμα. Όπως γνωρίζετε, πρέπει πρώτα να ωριμάσουν οι απαραίτητες μελέτες για να προχωρήσει το σχέδιο. Πριν από δύο μήνες μοιράστηκε άτυπα μαζί μου ένα excel με τις μελέτες που πρέπει να προηγηθούν της έναρξης κατασκευής. Αν δεν απατώμαι,

ανέρχονται σε περίπου 100 και ακολουθούν 200 εγκρίσεις από πλήθος συναρμόδιων υπουργείων. Αυτή είναι η ελληνική γραφειοκρατία, αυτή είναι η ελληνική δημοκρατία μετά το 2015».

Το μουσείο θα κλείσει για τις εργασίες της επέκτασης;

«Δεν θα σας απαντήσω. Για την έρευνά σας σας προτρέπω να απευθυνθείτε στον πρόεδρο του ΔΣ Δημήτρη Οικονόμου, τον project manager του έργου, ο οποίος καθόρισε τους προσωπικούς ανοικτούς ορίζοντές μου στην υπουργό Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, η οποία είναι ο γενικός συντονιστής αυτού του μααραθωνίου από το 2019, και αναμφισβήτητα στον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη που πήρε ένα όραμα το οποίο “σερνόταν” επί μία 20ετία και το έκανε επίτελους πράξη».

Όταν ολοκληρωθεί η επέκταση, θα δούμε μια νέα εκθεσιακή αφήγηση;

«Μα αυτό είναι το μεγάλο στοίχημα, μεγαλύτερο από την κτιριακή αναδιαμόρφωση. Το νέο εκθεσιακό αφήγημα πρέπει να σέβεται την ιστορία του μουσείου, το οποίο ιδρύθηκε επίσημα το 1889 για να συμβάλει στην εδραίωση της εθνικής ταυτότητας. Το νέο μουσείο πρέπει, όμως, να αφουγκράζεται τις προκλήσεις των καιρών. Θέλουμε να δημιουργήσουμε το μουσείο του 2050. Με βάση την ανταλλαγή απόψεων σε εβδομαδιαία βάση με την αναπληρώτριά μου συνάδελφο Δέσποινα Ιγνατίδου αλλά και με τους άλλους έξι τμηματάρχες, είμαι πλέον σε θέση να δηλώσω ότι στις αρχές φθινοπώρου το αργότερο θα έχουμε το πρώτο δικό μας νέο εκθεσιακό αφήγημα».

Η προσωπική σας συνεργασία με τον αρχιτέκτονα σερ Ντέιβιντ Τσίπερφιλντ πώς είναι;

«Θα μπορούσα να μιλάω για εκείνον ώρες, αν και δεν έχουμε συναντηθεί τόσες φορές. Η συνομιλία μαζί του με καθηλώνει. Οχι μόνο γιατί είναι ένας από τους σημαντικότερους σήμερα αρχιτέκτονες, αλλά γιατί είναι ένας φιλόσοφος της ζωής. Κρατώ μια κουβέντα του. “Αννα”, μου είπε – βλέποντας

ΜΙΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΕΙ

Ο νεαρός καλλιτέχνης Στέφανος Νανόπουλος (a.k.a. NANO) παρουσιάζει δουλειά του στο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας στην Κηφισιά και μιλάει για όλα όσα τροφοδοτούν τις δημιουργίες του.

ΑΠΟ ΤΗ
ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

«We are one» είτε το θέλουμε είτε όχι. Οι άνθρωποι μεταξύ μας, οι άνθρωποι και η φύση που μας περιβάλλει. Μέσα από την ατομική έκθεσή του στο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας στην Κηφισιά που θα εγκαινιαστεί στις 12 Μαρτίου, ο Στέφανος Νανόπουλος (a.k.a. NANO) μας καλεί λοιπόν να αναλογιστούμε ποια είναι η θέση μας σε αυτόν τον κόσμο συνύπαρξης και πώς θέλουμε να ζούμε μέσα σε αυτόν. Στη «We are one: Celebrating the natural world to which we all belong», όπως είναι ο πλήρης τίτλος της έκθεσης του NANO (www.nanosart.com),

παρουσιάζονται, σε επιμέλεια των ανεξάρτητων ιστορικών τέχνης Μαρίας Μιγάδη και Αναστασίας Ορφανίδου, ορισμένα από τα χαρακτηριστικά, διδακτάτα μωσαϊκά έργα του, τα οποία δημιουργεί με μια mixed media τεχνική: από τον ψηφιακό σχεδιασμό στην εκτύπωση πάνω σε υλικά που ποικίλλουν κάθε φορά και μπορεί να είναι, για παράδειγμα, μέταλλο ή ανακυκλωμένο ύφασμα, ανάλογα με το κόνσεπτ του εκάστοτε έργου. «Η ιδέα για τη δημιουργία των “μωσαϊκών έργων” ξεκίνησε επειδή πιστεύω ακράδαντα στη δύναμη της διαφορετικότητας. Οι ψηφίδες αντικατοπτρίζουν ότι καθετί είναι διαφορετικό και ταυτόχρονα έχει τη θέση του, η συνύπαρξη δημιουργεί το σύνολο, όποιο και αν είναι αυτό – μια χώρα, ένας άνθρωπος, ένα κόνσεπτ, μια ιδέα. Είναι ακριβώς αυτή η διαφορετικότητα των επί μέρους στοιχείων που κάνει το όλον πιο όμορφο και πιο ολοκληρωμένο» θα πει ο Στέφανος Νανόπουλος στο BHMagazino.

Πρόκειται για μια θέση και στάση ζωής σαφέστατα επηρεασμένη από την παραμονή του στο εξωτερικό και στις μεγάλες μητροπόλεις που είναι η Νέα Υόρκη και το Λονδίνο, καθώς και από τη συναναστροφή του με ανθρώπους από πολύ διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα. «Σίγουρα σε αυτό με έχει επηρεάσει πολύ και ο χρόνος που έχω περάσει σε δύο πολυπολιτισμικές πόλεις σαν κι αυτές – ήταν εξάλλου εκείνο που με τράβηξε κοντά τους. Όλοι μας στη διάρκεια της ύπαρξής μας είχαμε στιγμές που αισθανόμασταν διχασμένοι: από τη μία να θέλουμε να εμείναμε διαφορετικοί και από την άλλη να θέλουμε να

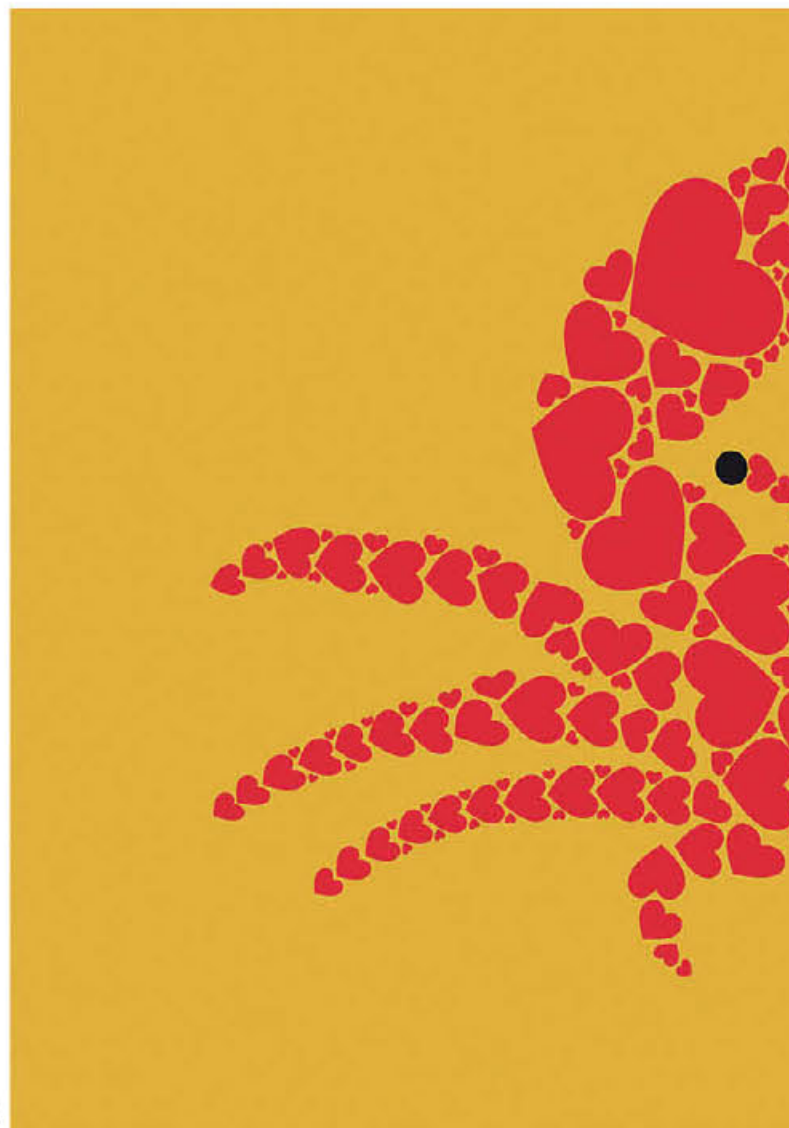
ανήκουμε. Είναι μια ένταση που πιστεύω ότι όλοι νιώθουμε κάποια στιγμή στη ζωή μας».

Παιδί της Αθήνας μέχρι τα 18 του χρόνια, ο Στέφανος Νανόπουλος σπούδασε Οικονομικά στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια στη Νέα Υόρκη και στη συνέχεια Μάρκετινγκ στο Λονδίνο και προτού καλά-καλά κλείσει στα 30 έβαλε στο βιογραφικό του την επαγγελματική του προϋπηρεσία σε εταιρείες όπως η Procter & Gamble, η Amazon και πιο πρόσφατα η Kantar. Συγκεκριμένα, στην Amazon, για παράδειγμα, ξεκίνησε ως brand consultant, κοινώς ως σύμβουλος εταιρειών για την αύξηση των πωλήσεων μέσω της συγκεκριμένης πλατφόρμας, και μετά έγινε program marketing manager στο τμήμα των βιβλίων. «Η επιχειρηματικότητα είναι πολύ έντονη σε αυτή την εταιρεία, σε ενθαρρύνουν πολύ να δεις τα πράγματα διαφορετικά. Είναι πολύ ιδιαίτερη εταιρεία και δεν πιστεύω πως είναι τυχαίο ότι έχουν καταφέρει να είναι εκεί που βρίσκονται. Επίσης είναι στην επιχειρησιακή τους κουλτούρα να σκέφτονται συνέχεια τον τελικό καταναλωτή».

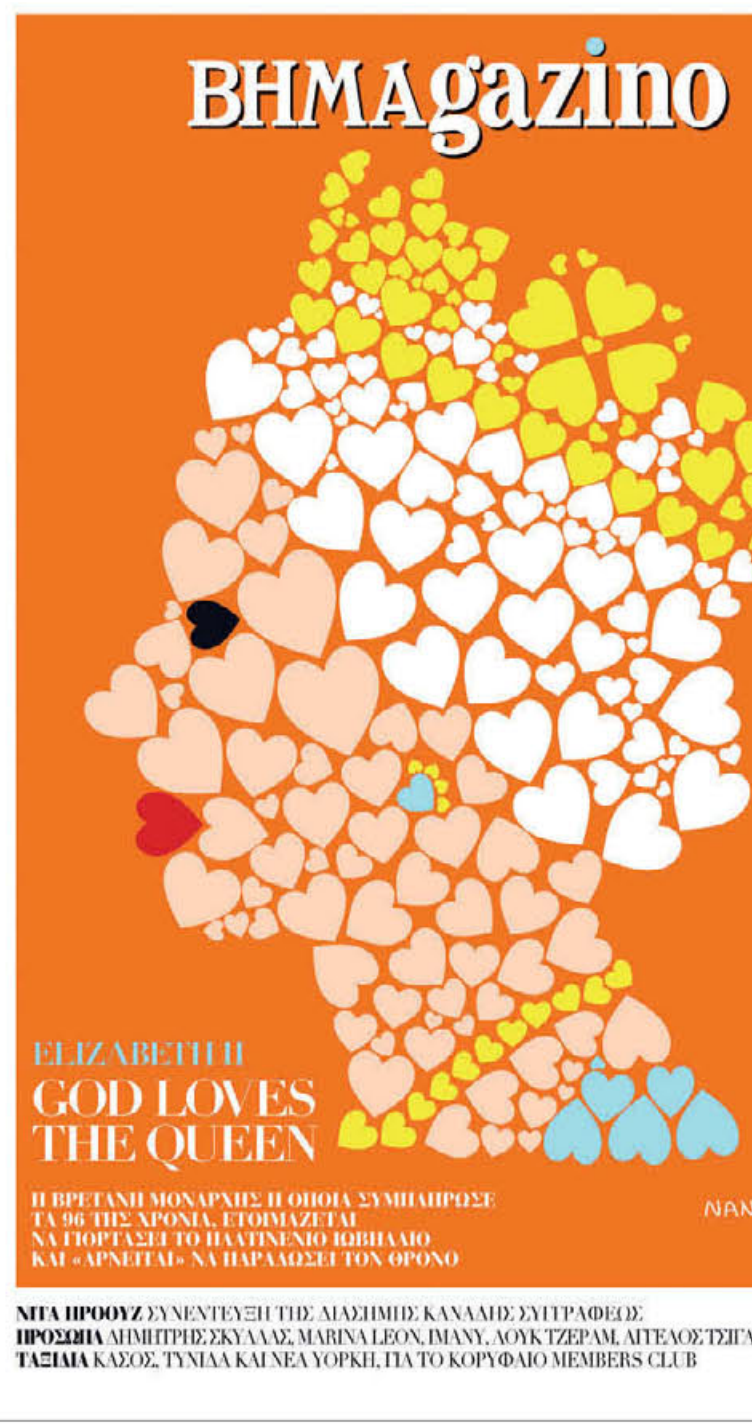
Η προϋπηρεσία στο μάρκετινγκ και η ανθρώπινη εμπειρία

Μολονότι λοιπόν η μία κατεύθυνση που ακολουθεί τον οδηγεί στο ψηφιακό μάρκετινγκ ή το brand consulting, δεν απομακρύνεται ποτέ από την πρώτη αγάπη και μάλλον παντοτινή, όπως διαφαίνεται, την αγάπη για την τέχνη και τη δημιουργία – μάλιστα φρόντισε να αποκτήσει την απαραίτητη κατάρτιση πάνω στο Illustration από το University of

①

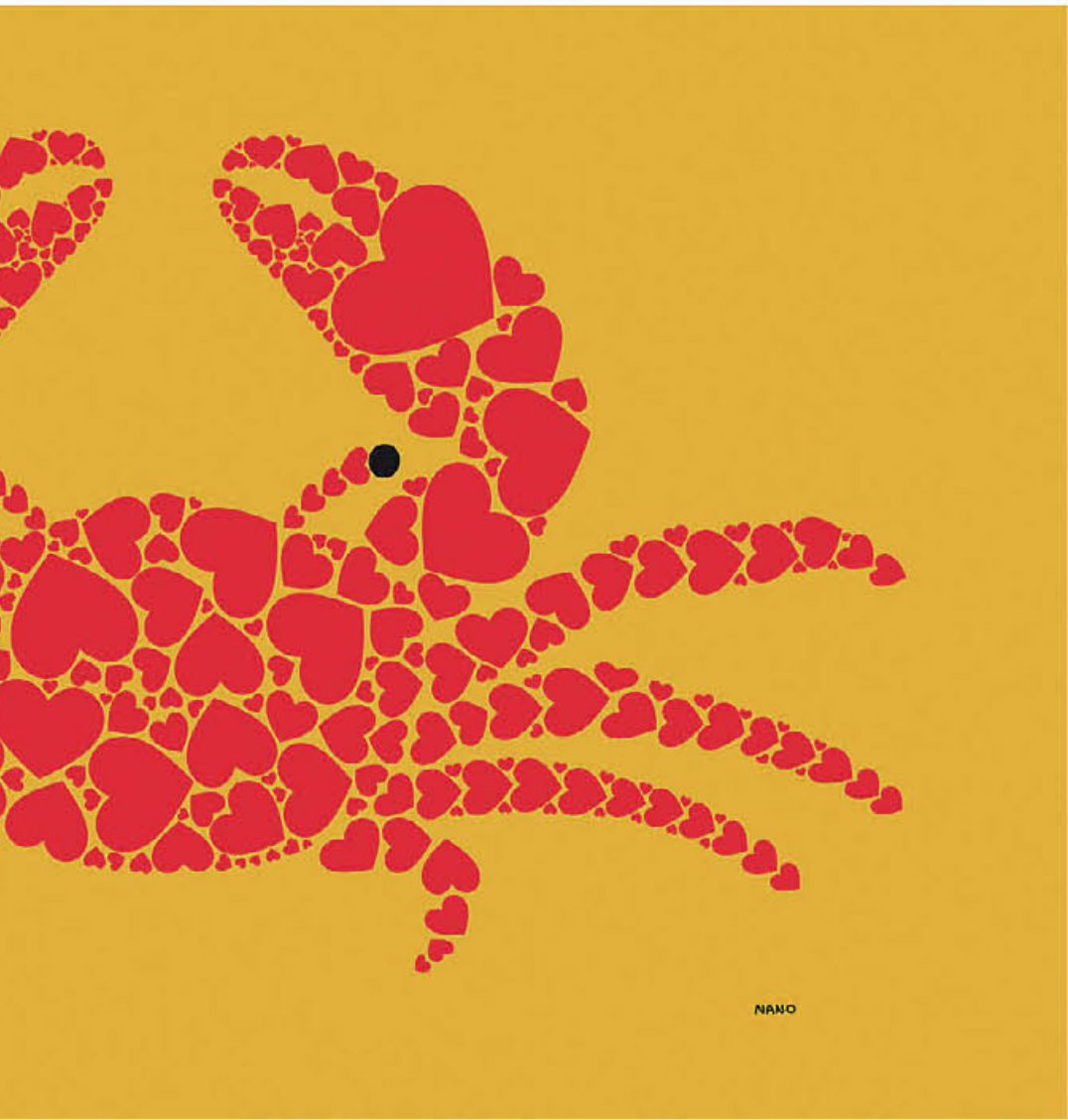

②

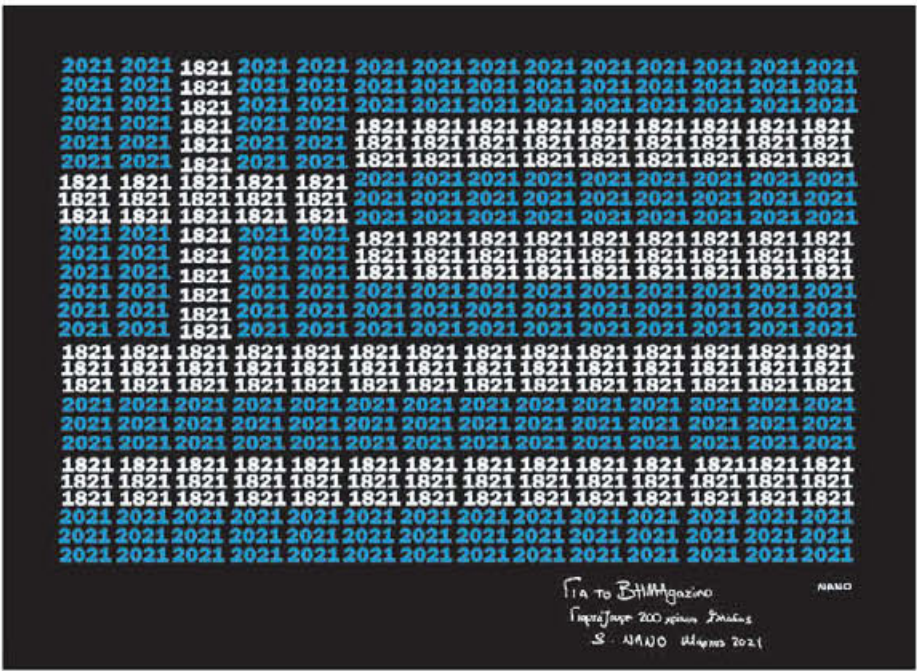

●
Ο καλλιτέχνης
με ένα έργο του.

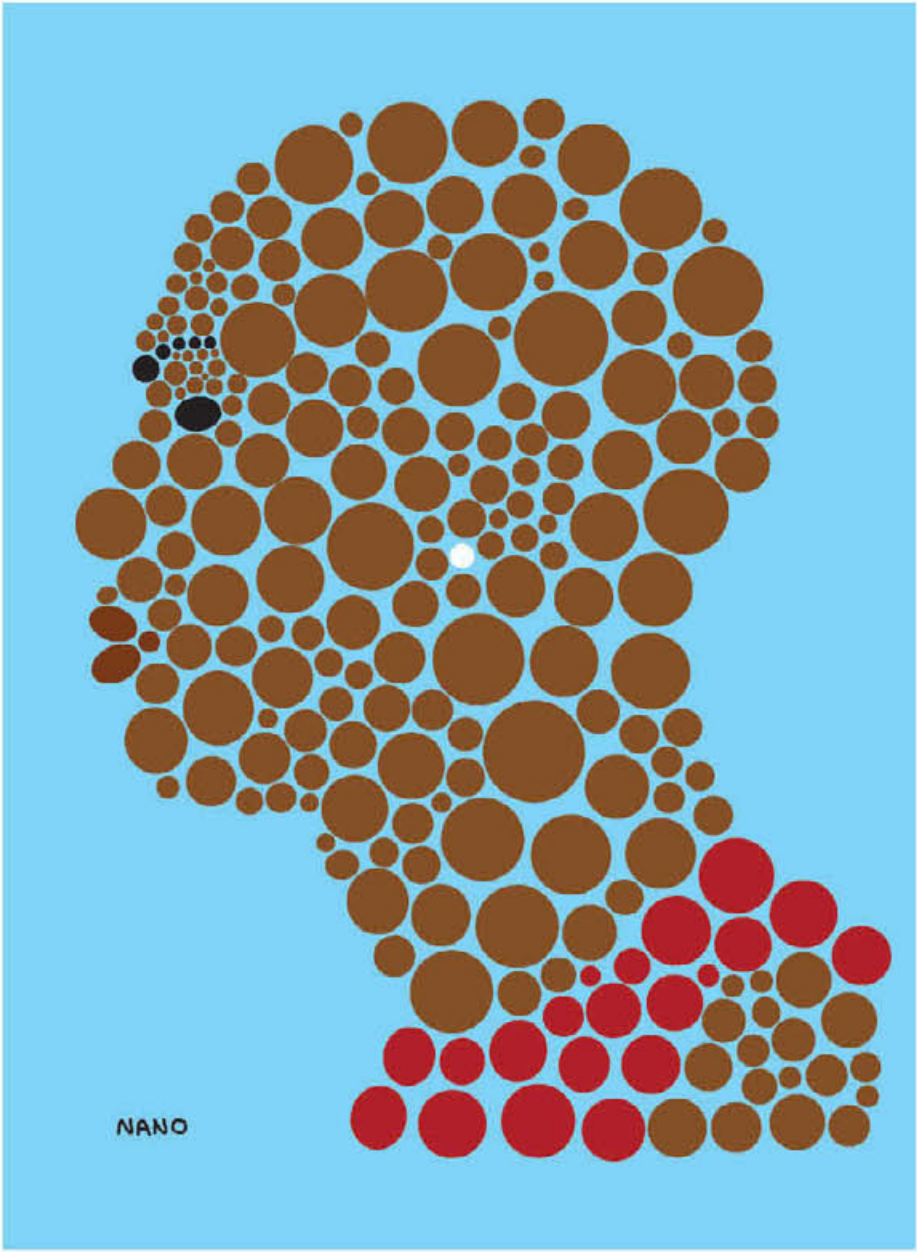
- 1. Το έργο «Crab - red on yellow».
- 2. Το εξώφυλλο του τεύχους 249 του BHMAgazino με έργο του Νανόπουλου (Ελισάβετ Β').
- 3. Έργο φιλοτεκνημένο για το BHMAgazino.
- 5. «Michael Jordan on light blue».
- 4, 6, 7. Τα έργα «Mykonos - shades of blue on white», «Santorini - white on dark blue» και «Milos».

3

4

5

6

7

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, η ανάφλεξη του Μεσανατολικού μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της Χαμάς και οι επιθέσεις των Χούθι στην Ερυθρά Θάλασσα κλονίζουν τις έως τώρα βεβαιότητες για τη μορφή των επερχόμενων συρράξεων.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΡΚΟ ΚΑΡΑΣΑΡΙΝΗ

Ολοκληρώνοντας το 2020 τη μεγαλειώδη σύνθεσή της με τίτλο «Μια σύντομη ιστορία του πολέμου», όπου αφηγείται τη διαδρομή των ένοπλων συρράξεων από τα προϊστορικά χρόνια έως τις μέρες μας (στα ελληνικά από τις εκδόσεις Ψυχογιός), η διακεκριμένη канаδής ιστορικός Μάργκαρετ Μακ Μίλαν περιέγραφε ένα τοπίο στο οποίο δέσποζε η τεχνολογία: drones και ιοί σήμερα, «φονικά ρομπότ» και τεχνητή νοημοσύνη αύριο. Την ίδια στιγμή, όμως, υιοθετούσε τη ρήση του στρατηγού Ρόμπερτ Σκέιλες, πρώην διευθυντή της αμερικανικής Ακαδημίας Πολέμου (USAWC), ο οποίος είχε χαρακτηρίσει την απόπειρα να προβλεφθεί με ακρίβεια ο χαρακτήρας των μελλοντικών πολέμων ως «εγχείρημα με ελάχιστες πιθανότητες επιτυχίας». Μόλις δύο χρόνια αργότερα, οι επιφυλάξεις της θα αποδεικνύονταν ορθές. Με τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022, την πρώτη μείζονος κλίμακας διακρατική σύγκρουση στην Ευρώπη μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, μπορεί η αρχική εικόνα της γρήγορης προέλασης και των εκατέρωθεν πληγμάτων διά της τεχνολογίας να ταίριαζε γάντι στην εικόνα μιας σύγχρονης σύγκρουσης, σταδιακά όμως το μέτωπο στα ανατολικά της χώρας περιέπεσε σε μια κατάσταση πολέμου φθοράς που θυμίζει τις αιματηρότερες μάχες του 20ού αιώνα. Εξέλιξη αναπάντεχη για πολλούς, έχει ήδη στρέψει πλήθος αναλυτών στην επανεξέταση των δεδομένων γύρω από την πιθανή μορφή των επερχόμενων συρράξεων.

Από τα χαρακώματα στα «Uber του πυροβολικού»

Δύο δρόμοι μοιάζουν να ανοίγονται στο μέλλον του πολέμου. Ο ένας είναι μια λεωφόρος ύψιστης τεχνολογίας. Από την εποχή ήδη του Πολέμου του Κόλπου, το 1991, τα πλάνηματα ακριβείας χάρη στις δυνατότητες που πρόσφεραν τα stealth αεροσκάφη και αργότερα οι «έξυπνες βόμβες» και το GPS έμοιαζαν να μεταβάλλουν πλήρως τη δυναμική των συρράξεων: η εξουδετέρωση στρατηγικών σημείων άμυνας εξασφάλιζε το βέλτιστο αποτέλεσμα με οικονομία δυνάμεων, υλικού και φόρου αίματος. Μικρά, ευέλικτα σώματα στρατού με προηγμένο οπλισμό θα ήταν ο κανόνας των επερχόμενων πολέμων. Η «στρατιωτική επανάσταση» ήταν προ των πυλών. Εως ότου η εξέγερση στο Ιράκ απέδειξε πως οι προπαγανδιστές της λογάριζαν χωρίς τον ξενοδόχο. Οι αυτοσχέδιοι εκρηκτικοί μηχανισμοί που προκάλεσαν πολλές από τις περίπου 4.000 απώλειες του αμερικανικού στρατού μεταξύ 2006 και 2011 έδειξαν ότι η εποχή της low tech δεν είχε παρέλθει – και επιπλέον δεν υστερούσε σε αποτελεσματικότητα. Ο δεύτερος δρόμος προς τον πόλεμο του 21ου αιώνα είναι ένα μονοπάτι που μοιάζει να οδηγεί στο παρελθόν. Χαρακώματα, μονομαχίες πυροβολικού και λυσσώδεις συγκρούσεις για λίγα τετραγωνικά χιλιόμετρα έδειξαν στην Ουκρανία ότι υπό προϋποθέσεις το πρότυπο των μελλοντικών μαχών θα μπορούσε να είναι η οπισθοδρόμηση στα πεδία του Α' Παγκοσμίου Πολέμου.

Η ψηφιακή οδός είναι οπωσδήποτε πιο

Στρατιώτες κατευθύνουν αναγνωριστικό drone κατά τη διάρκεια στρατιωτικής επιχείρησης.

εμφανής. Στις 30 Ιουνίου 2023 ο στρατηγός Μαρκ Μίλεϊ, επικεφαλής του αμερικανικού Γενικού Επιτελείου, τόνισε σε μια ομιλία του ότι οι ραγδαία αναπτυσσόμενες τεχνολογίες είναι η σημαντικότερη και η πιο θεμελιώδης μεταβολή στον χαρακτήρα του πολέμου από καταβολής ανθρώπινης Ιστορίας. Μία δεκαετία ήταν αρκετή, για παράδειγμα, για να ενσωματωθούν τα drones στην καθημερινότητα των στρατιωτικών σχεδιασμών, από την αρχική λειτουργία τους ως αναγνωριστικών αεροσκαφών έως τη χρήση τους για μεμονωμένες επιθέσεις κατά ηγετικών στελεχών της τρομοκρατίας από τις αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες και για τον αιφνιδιασμό της αμυντικής περιμέτρου αντιπάλων δυνάμεων, όπως στην περίπτωση των επιθέσεων της Χαμάς κατά του Ισραήλ στις 7 Οκτωβρίου 2023. Σύμφωνα με ένα μεγάλο αφιέρωμα του «Economist» από τις 8 Ιουλίου 2023, «το 86% των στόχων των ουκρανικών δυνάμεων» προέρχεται από drones. Συνδεδεμένα απευθείας με τις τοπικές μονάδες, απέκτησαν το προσωνύμιο «Uber του πυροβολικού» εξαιτίας των ικανοτήτων τους στη μεταφορά δεδομένων για τον εντοπισμό εχθρικών οχηματισμών. Φθηνά όσο και ευάλωτα, καταναλώνονται σε ασύλληπτους αριθμούς – η Ουκρανία υπολογίζεται ότι χάνει 10.000 drones τον μήνα.

Starlink, Palantir και Google Maps

Ουσιαστικά, όμως, τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη δεν αποτελούν παρά τους ορατούς φορείς του αόρατου κυβερνητικού πολέμου. Η εισβολή του Φεβρουαρίου του 2022 επιβεβαίωσε την υπόθεση ότι προπομπός μιας μεγάλης κλίμακας σημερινής σύγκρουσης θα είναι η απόπειρα απορρύθμισης της επιμελητείας του αντιπάλου μέσω κυβερνοεπιθέσεων: κακόβουλο λογισμικό απενεργοποίησε τους δρομολογητές της αμερικανικής εταιρείας δορυφόρων Viasat εξουδετερώνοντας το σύστημα διοίκησης του ουκρανικού στρατού. Χωρίς εναλλακτικές λύσεις, η ηγεσία της χώρας αναγκάστηκε να στραφεί στην ιδιωτική πρωτοβουλία προσεγγίζοντας τον Ιλον Μαस्क. «Ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, Μιχαήλο Φεντόροφ, του ζήτησε μέσω Twitter να τους παράσχει συνδεσιμότητα: “Σου ζητάμε να παραχωρήσεις στην Ουκρανία πακέτα σύνδεσης στο δίκτυο της Starlink”» γράφει ο Γουόλτερ Αϊζακσον στο βιβλίο του με τίτλο «Elon Musk. Η επίσημη βιογραφία» (εκδ. Διόπτρα). Εκείνος συγκατατέθηκε αποκαθιστώντας τις επιχειρησιακές δυνατότητες μιας ολόκληρης χώρας με τις συστοιχίες των 5.000 δορυφόρων του. (Η άλλη όψη του νομίσματος είναι ότι έξι μήνες αργότερα, τον Σεπτέμβριο του 2022, ο Μαस्क δεν θα δίσπαζε να κόψει την κάλυψη του Starlink σε ακτίνα 100 χιλιο-

STRINGER/REUTERS

Μέλη του κινεζικού στρατού παρελαύνουν. Μια αναμέτρηση Κίνας - Ταϊβάν θα ήταν το χειρότερο σενάριο διεθνούς κρίσης, καθώς θα μπορούσε να προκαλέσει άμεση εμπλοκή των ΗΠΑ.

Μία δεκαετία ήταν αρκετή για να ενσωματωθούν τα drones στην καθημερινότητα των στρατιωτικών σχεδιασμών, από την αρχική λειτουργία τους ως αναγνωριστικών αεροσκαφών έως τη χρήση τους για μεμονωμένες επιθέσεις κατά ηγετικών στελεχών της τρομοκρατίας από τις αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες και για τον αιφνιδιασμό της αμυντικής περιμέτρου αντιπάλων δυνάμεων, όπως στην περίπτωση των επιθέσεων της Χαμάς κατά του Ισραήλ στις 7 Οκτωβρίου 2023

μέτρων από τις ακτές της Κριμαίας, όταν πληροφορήθηκε πως υποβρύχια drones του ουκρανικού ναυτικού προετοίμαζαν επίθεση στον ρωσικό στόλο στη Σεβαστούπολη, φοβούμενος ότι μια τέτοια πράξη θα διακινδύνευε πυρηνικά αντίποινα.) Η χαρτογράφηση του πεδίου και ο εντοπισμός ηλεκτρονικών σημάτων από το Διάστημα τροφοδοτούν εφαρμογές όπως εκείνες της εταιρείας Palantir. Είκοσι χρόνια μετά την ίδρυσή της από τους δισεκατομμυριούχους σήμερα Πίτερ Τιλ και Αλεξ Καρπ, οι αλγόριθμοί της επιτρέπουν την εύρεση στρατηγικών σημείων και στη συνέχεια την κατεύθυνση του πυρός προς τα εκεί μέσω tablet σε διάστημα δύο έως τριών λεπτών, όπως σημείωνε στις 10 Ιουλίου 2023 στο περιοδικό «Time» ο Μπρούνο Μακάες, πρώην υπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Πορτογαλίας, νυν σύμβουλος της συμβουλευτικής εταιρείας για ζητήματα πολιτικού κινδύνου Flint Global. Ίσως όμως το ριζοσπαστικότερο όπλο ηλεκτρονικού πολέμου της σύγχρονης εποχής να αποδειχθεί το απλό κινητό τηλέφωνο. Τα βίντεο απευθείας λήψης από πεδία μαχών άρχισαν να διαδίδονται το 2011 με τον εμφύλιο πόλεμο της Συρίας, όπου η πρόσβαση στο Διαδίκτυο βρισκόταν μόλις στο 22%, σχολίαζε στον «Economist» ο Τζακ Μακ Ντόναλντ, λέκτορας Πολεμικών Σπουδών στο Κινγκς Κόλετζ. Το αντίστοι-

χο ποσοστό στην Ουκρανία ήταν 80%. Ως αποτέλεσμα, παρατηρούσε, «πλήθος ανθρώπων μεταβλήθηκαν σε αισθητήρες». Ο συνταγματάρχης του πυροβολικού Ολεχ Σέβτσουκ θα περιέγραφε παραστατικά αυτό το crowdsourcing του πολέμου. Πρώτα αναζητείται η γενική θέση του εχθρού κοντά σε ένα χωριό, έπειτα οι στρατιώτες του ανοίγουν το Google Maps βρίσκουν τοπικά κατασκήματα, τηλεφωνούν: «Καλησπέρα, είμαστε Ουκρανοί! Έχετε ρώσους κατασπλιάδες εκεί; Ναι; Πού; Πίσω από το σπίτι της γιαγιάς Χάνα». Ο Σέβτσουκ θυμόταν μάλιστα τη χαρακτηριστική περίπτωση του ιδιοκτήτη ενός βενζινάδικου ο οποίος τους παραχώρησε τον κωδικό της κάμερας ασφαλείας του προκειμένου να κατασκοπεύσουν μια φάλαγγα Τσετσένων που κατευθυνόταν προς το Κίεβο.

«Τις δύο τελευταίες δεκαετίες», έγραφε στις 4 Φεβρουαρίου στο «Sunday Times Magazine» ο καθηγητής Πολεμικών Σπουδών του Κινγκς Κόλετζ Λόρενς Φρίντιμαν, «η Δύση προτιμούσε να διερευνήσει το πώς οι πόλεμοι μπορούν να κερδηθούν χωρίς πολλούς θανάτους και καταστροφές, χάρη σε όπλα υψηλής ακρίβειας που δεν θα έθιγαν αμάχους ή επιθέσεις κατά ψηφιακών δικτύων που θα εκμεταλλεύονταν τα τρωτά σημεία της πολιτικής κοινωνίας δίχως την απειλή μαζικού αφανισμού». Σε αυτό το φόντο θα έλεγε κανείς ότι κινήσεις όπως

η απόκτηση πυρηνικών όπλων από τη Βόρεια Κορέα ή το αντίστοιχο μακροχρόνιο φλερτ του Ιράν δεν αποτελούν παρά επιβεβαίωση του αφορισμού που αποδίδεται στον Ζορζ Κλεμανσό, πρωθυπουργό της Γαλλίας στη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, για την τάση των στρατιωτικών να προετοιμάζονται πάντοτε για τον προηγούμενο πόλεμο. Ωστόσο, κάνοντας τον δικηγόρο του διαβόλου, θα αντέκρινε κανείς ότι οι παλιομοδίτικοι πύραυλοι των Χούθι έχουν ήδη διαταράξει το πα-

● Ο βορειοκορεατικός πύραυλος Hwasong 17 στη διάρκεια παρέλασης. Η απόκτηση πυρηνικών όπλων από τη Βόρεια Κορέα μοιάζει να αντιβαίνει στη σύγχρονη τάση αναζήτησης όπλων υψηλής τεχνολογίας.

SHUTTERSTOCK

KON/EPN